

[

Heinäveden kunnan oppilashuol- tosuunni- telma

Päivitetty 10/2020

Sisälllys

Oppilashuollon toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat.....	2
Oppilashuollon suunnittelu ja toteuttaminen	3
Kokonaistarve	3
Käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut ja palveluiden järjestäminen	3
Koulukuraattori.....	3
Koulupsykologi.....	4
Kouluterveydenhoitaja ja –lääkäri	4
Opinto-ohjaaja.....	5
Oppilaan opetuksellinen tuki.....	6
Järjestyssäännöt	8
Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen	8
Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus.....	8
Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen.....	8
Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet.....	9
Oppilashuollon järjestäminen.....	9
Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.....	13
Suunnitelma kiusaamisen estämiseksi; yhteiset tavoitteet ja toimintaohjeet	13

Oppilashuollon toteuttamisen tavoitteet ja toimintatavat

Oppilashuoltosuunnitelma sisältää esi-, perus- ja lukio-opetuksen oppilashuollon, jolloin esiopetuksessa asiakkaista käytetään termiä lapsi, perusopetuksessa oppilas ja lukio-opetuksessa termiä opiskelija. Lukio-opetuksessa käytetään termiä opiskelijahuolto. Tässä asiakirjassa yhteinen käsite on oppilashuolto. Heinäveden kunnan oppilashuoltosuunnitelma on kunnan yksiköiden ja koulujen yhteinen. Yksiköt tarkentavat käytänteitä omissa vuosisuunnitelmissa ja tiedotteissa. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä opetuksen järjestäjä.

Paikallisella tasolla oppilashuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmat valmistellaan monialaisessa yhteistyössä. Suunnitelmat ovat:

- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan oppilashuoltoa koskeva osuus
- paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta sekä
- koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon valmisteltaessa paikallisen opetussuunnitelman oppilashuoltoa koskevaa osuutta sekä koulukohtaisia oppilashuoltosuunnitelmia.

Oppilas- ja opiskelijahuollon tavoitteena on:

- edistää oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia
- siirtää painopistettä nykyistä enemmän yksilökeskeisestä työstä yhteisölliseen työhön
- siirtää painopistettä korjaavasta työstä ehkäisevään työhön
- vahvistaa oppilas- ja opiskelijahuollon suunnitelmallisuutta ja toteuttamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä

Oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut. Opiskeluhuoltoa toteutetaan sivistystoimen ja perusturvan monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Ensisijainen vastuu kouluyhteisön hyvinvoinnista on koulun henkilöstöllä ja se on kaikkien yhteisössä työskentelevien tehtävä. Oppilashuollosta muodostetaan toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Oppilashuolto järjestetään yhteisöllisenä oppilashuoltona ja yksilökohtaisena oppilashuoltona.

Lukion opiskeluhuolto

Lukion opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhuoltona. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 3 §). Lukion opiskeluhuollon kokonaisuuteen sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuolto sekä opiskeluhuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Palveluiden järjestämisestä vastaa oppilaitoksen sijaintikunta. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhuolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 ja 9 §)

Oppilashuollon suunnittelu ja toteuttaminen

Koulun henkilöstö ja huoltajat osallistetaan oppilashuollon suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Vanhempainilloissa käsitellään oppilashuollollisia asioita. Koulun kehittämisryhmä osallistuu oppilashuollon suunnitteluun ja arviointiin, kotien ja koulun välisen yhteistyön ja yhteisöllisyyden rakentamiseen, toteuttamiseen ja arviointiin.

Oppilaita kannustetaan koulun toiminnan arviointiin, koulun lukuvuosisuunnitelman laatimiseen, kouluruokailun arviointiin, koulun tilojen ja piha-alueiden suunnitteluun ja kehittämiseen, yhteisen tekemisen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä yhteenkuuluvuuden tunteen luomiseen ja järjestyssääntöjen laatimiseen. Oppilaskunnan hallitus toimii yhtenä kanavana oppilaiden mielipiteiden esille tuomiseksi.

Tiedottaminen

Yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedotetaan oppilaita, opiskelijoita, huoltajia ja yhteistyötahoja Wilmassa, koulujen ja yksiköiden lukuvuosiotiedotteessa ja kotiin lähetettävillä tiedotteilla.

Oppilaille, opiskelijoille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Oppilaan, opiskelijan ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisää oppilashuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

Kokonaistarve

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan kunnan oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut, niiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistamiseksi ja toiminnan tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi. Yksiköt tarkentavat ja kuvaavat palvelut omissa vuosisuunnitelmissa ja huoltajien tiedotteissa. Käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut arvioidaan vuosittain. Arviossa huomioidaan koulun oppilasmäärän lisäksi mm. tehostetun ja erityisen tuen oppilaat.

Arviointi:

Opetuksen järjestäjä seuraa koulun oppilashuoltosuunnitelman toteutumista.

Käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut ja palveluiden järjestäminen

Koulukuraattori

Siun Sote vastaa perusopetuksen koulujen koulukuraattori ja – psykologipalveluista.

Kuraattorille on mahdollisuus päästä henkilökohtaisesti keskustelemaan kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä (7) koulun tai oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas tai opiskelija on sitä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

Koulukuraattori toimii osana koulun oppilashuoltoa vastuualueenaan koulun sosiaalityöhön liittyvät asiat. Kuraattori voi jatkaa työskentelyä nuorten kanssa ja olla tarvittaessa yhteydessä kotiin. Hän voi viedä asioita tarvittaessa oppilashuollon muille työntekijöille (esim. koulupsykologi, koulu-terveydenhoitaja tai koko oppilashuoltoryhmä) sekä muun koulun henkilökunnan tietoon. Tarvittaessa kuraattori toimii yhteistyössä nuoren ja vanhempien kanssa muiden palveluiden löytämiseksi.

Koulukuraattorilla on salassapitovelvollisuus, jolloin nuori ja vanhemmat voivat luottamuksella kertoa asioistaan kuraattorille. Kaikkia koulukuraattoreita sitoo kuitenkin ilmoitusvelvollisuus las-

tensuojeluun mikäli hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä (lastensuojelulaki 25§).

Kuraattorin näkökulmasta vanhemmat pystyvät parhaiten tukemaan murrosiän myrskyissä olevia lapsiaan yrittämällä olla tarpeeksi paljon läsnä lastensa elämässä heidän arjessaan. Asettamalla nuorten kasvua tukevat rajat (esim. kotiintuloajat ja päihteettömyys) tuetaan parhaiten nuorten kasvua kohti aikuisuutta. Mikäli vaikeuksia nuoren kanssa tulee, on koulun näkökulmasta ehdottomasti parempi hakea apua ajoissa kuin antaa tilanteen pahentua, jolloin tilanteen korjaaminen on vaikeampaa.

Huoltajat voivat ottaa koulukuraattoriin suoraan yhteyttä puhelimitse tai sähköpostilla

Koulupsykologi

Siun Sote vastaa perusopetuksen koulujen koulukuraattori ja – psykologipalveluista.

Koulupsykologin työssä painottuvat lasten ja nuorten hyvän kasvun ja kehityksen tukeminen. Koulupsykologi kiinnittää erityistä huomiota oppimisedellytysten ja –valmiuksien sekä mielenterveydellisten seikkojen huomioimiseen lasten ja nuorten kanssa tehtävässä oppilashuoltotyössä.

Koulupsykologi voi keskustella ja konsultoi koulun muuta henkilöstöä lapsiin ja nuoriin liittyvissä asioissa. Koulupsykologit osallistuvat myös huoltajien kanssa asiasta sovittaessa kouluneuvotteluihin sekä tapaavat huoltajan suostumuksella oppilaita. Yläkouluikäiset nuoret voivat myös haluta keskustella koulupsykologin kanssa ilman huoltajan suostumusta, mutta ensisijaisena toimintatapa on toimia avoimessa yhteistyössä kotien kanssa. Mikäli oppilaan kohdalla tarvitaan oppimista/tai tunne-elämän kartoitusta ja tutkimusta on siitä aina saatava ensin kummankin huoltajan suostumus.

Koulupsykologin asiakkuudet ovat potilasvastuulain alaisia ja tätä kautta asiakaspapereiden arkistointi on salassa pidettävä. Tietoja koulupsykologien asiakaspapereista saa ainoastaan huoltajien suostumuksella tai myöhemmin täysi-ikäisyyden saavuttaneen nuoren omasta pyynnöstä. Lastensuojelulaki velvoittaa luovuttamaan tiedot rajoituksetta tarpeen niin vaatiessa.

Kouluterveydenhoitaja ja –lääkäri

Kouluterveydenhoitaja ja –lääkäri työskentelevät Siun Soten alaisuudessa.

Kouluterveydenhoitajan ja koululääkärin työn lähtökohtana on oppilaan yksilöllisten tarpeiden tunnistaminen ja voimavarojen tukeminen. Työ painottuu oppilaiden kasvun ja kehityksen seurantaan, erilaisten sairauksien ja riskitekijöiden seulontaan sekä kykyyn tehdä terveyttä edistäviä valintoja. Kouluterveydenhuoltotyössä korostuu oppilaan ja perheen osallisuus sekä vastavuoroinen keskustelu työntekijän, oppilaan ja hänen huoltajiensa välillä.

Terveystarkastuksissa tehtävät mittaukset ja tutkimukset ovat osa oppilaan terveydentilan, kasvun ja kehityksen seurantaa. terveystarkastukseen sisältyy pituuden, painon, verenpaineen mittaaminen, näön, kuulon ja ryhdin tutkiminen sekä puberteettikehityksen arviointi.

Terveystarkastuksissa keskustellaan mm. terveellisistä elintavoista (ravitsemus, hammasterveys, liikunta, uni, ruutu-aika), päihteistä ja kaverisuhteista. Terveystarkastaja antaa rokotusohjelman mukaiset rokotteet ja kausi-influenssarokotteet sekä hoitaa oppilaiden ehkäisyasioita.

Terveystarkastuksia tehdään oppilaalle joka vuosi. Laaja terveystarkastus, johon kuuluu myös lääkärintarkastus, tehdään 1.-, 5.- ja 8-luokalla ja ko. tarkastukseen kutsutaan vanhemmat mukaan. Laajan terveystarkastuksen yhteydessä selvitetään koko perheen hyvinvointi. Laajassa terveystar-

kastuksessa 8. luokan oppilaalle tehdään mieliala- ja päihdekysely. Muilla luokka-asteella koululääkärin tarkastus tehdään oppilaan henkilökohtaisen terveydenhoitosuunnitelman mukaan.

Terveystarkastuksien lisäksi kouluterveydenhoitajan vastaanotolla voi käydä myös ilman ajanvarausta sairaus- tai muissa asioissa sekä ensiaputilanteissa. Kouluterveydenhoitaja osallistuu oppilashuoltotyöhön sekä kouluympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta tukevaan toimintaan.

Oppilaalla voi olla fyysisen, psyykkisen tai sosiaalisen kasvun / kehityksen ongelmia, jotka vaikuttavat koulunkäyntiin tai oppimiseen. Kun kouluterveydenhoitajalla tai koululääkärillä nousee huoli oppilaasta, asia viedään oppilashuoltoon. Huoltajalle tiedotetaan etukäteen lapsensa asioiden käsittelystä sekä niiden etenemisestä oppilashuoltotyössä

Kouluterveydenhuollon palveluihin sisältyy kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein; (Terveydenhuoltolaki 16 §)

Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaaja työskentelee sivistystoimen alaisuudessa.

Oppilaanohjauksen tavoitteena on edistää koulutyön tuloksellisuutta, ehkäistä syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa. Oppilaanohjaaja toimii yhteistyössä koulun oppilashuoltoryhmän kanssa tavoitteidensa saavuttamiseksi. Muita merkittäviä yhteistyötahoja ovat oppilaan huoltajat, eri alan oppilaitokset, yritykset, työharjoitteluun liittyvät tahot, oppilaiden sijoittumiseen liittyvät nivelvaihekokoontumiset.

Yhteishakutilanteessa on oltava myös tietoisia oppilaan ammatteihin soveltuvuuksista (psykologin-, terveydenhoitajan-, lääkärin- ja erityisopettajien lausunnot).

- Jokaisella oppilaalla on oikeus saada opetuksen lisäksi ohjausta. Ohjaustoiminnan tarkoituksena on tukea oppilaan onnistumista perusopetuksen eri vaiheissa, vahvistaa oppilastaitoja ja itseohjautuvuutta sekä kehittää oppilaan valmiuksia tehdä opintojaan koskevia valintoja perusopetuksen aikana ja sen jälkeen. Opintojen edetessä työelämään tutustumisen ja tulevaisuuden vaihtoehtojen suunnittelemisen merkitys kasvaa. Ohjauksella vahvistetaan myös yhteistyötaitoja sekä kykyä toimia erilaisissa ryhmissä ja ottaa vastuuta omasta ja yhteisestä työstä.
- Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, esiopetuksen tuottamat valmiudet huomioonottava ja toisen asteen opintoihin ohjaava jatkumo. Ohjauksesta huolehtivat opettajat ja oppilaanohjaaja sekä muu henkilöstö, jotka toimivat yhteistyössä oppilaan koko perusopetuksen ajan ja eri nivelvaiheissa.
- Työelämään tutustumisen keskeisiä toteuttamismuotoja ovat työelämän ja yhteiskunnan eri osa-alueiden edustajien vierailut oppitunneilla, työpaikkakäynnit, erilaiset yhteistyöprojektit, eri alojen tiedotusmateriaalin käyttö opetuksessa sekä työelämään tutustumisjaksot (TET) tai työpaikalla tapahtuva oppilas. Eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien opetukseen tulee sisällyttää ainesta, joka liittyy oppilaan tuottamat tiedot ja taidot työelämän vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin.
- Oppilaalla ja huoltajalla tulee olla mahdollisuus saada tietoa perusopetuksen työtavoista, valinnanmahdollisuuksista ja niiden merkityksestä oppilaan oppi-

miselle, opinnoille ja tulevaisuudelle. On tärkeää, että huoltajalla on tarvittaessa mahdollisuus keskustella koulun edustajien kanssa oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä.

- Jokaisella oppilaalla on oikeus saada opetuksen lisäksi ohjausta. Ohjaustoiminnan tarkoituksena on tukea oppilaan onnistumista perusopetuksen eri vaiheissa, vahvistaa opiskelutaitoja ja itseohjautuvuutta sekä kehittää oppilaan valmiuksia tehdä opintojaan koskevia valintoja perusopetuksen aikana ja sen jälkeen. Opintojen edetessä työelämään tutustumisen ja tulevaisuuden vaihtoehtojen suunnittelemisen merkitys kasvaa. Ohjauksella vahvistetaan myös yhteistyötaitoja sekä kykyä toimia erilaisissa ryhmissä ja ottaa vastuuta omasta ja yhteisestä työstä. Ohjauksen tehtävänä on osaltaan estää oppilaiden syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, esiopetuksen tuottamat valmiudet huomioonottava ja toisen asteen opintoihin ohjaava jatkumo. Ohjauksesta huolehtivat opettajat ja oppilaanohjaaja sekä muu henkilöstö, jotka toimivat yhteistyössä oppilaan koko perusopetuksen ajan ja eri nivelvaiheissa.

Lukion opinto-ohjaus tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää opiskelijan valmiuksia tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjaus edistää koulutuksellista, sukupuolten välistä tasa-arvoa ja opiskelijoiden hyvinvointia sekä ehkäisee syrjäytymistä. Opinto-ohjausta järjestetään kurssimuotoisena, henkilökohtaisena ohjauksena.

Opinto-ohjauksella tuetaan opiskelijaa valinta- ja päätöksentekotilanteissa sekä ohjataan ja tuetaan häntä erilaisissa henkilökohtaisissa elämäntilanteisiin liittyvissä kysymyksissä. Opinto-ohjaaja opastaa opiskelijoita käyttämään tarjolla olevia tietolähteitä ja yhteiskunnan tarjoamia ohjaus-, tuki-, neuvonta- ja tietopalveluita.

Oppilaan opetuksellinen tuki

Opetuksen, ohjauksen ja tuen järjestämisen lähtökohtana on huolenpito hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä. Oppilaan oppimiselle, kehitykselle ja hyvinvoinnille tulee järjestää mahdollisimman suotuisat olosuhteet ottaen huomioon sekä opetusryhmän että oppilaan vahvuudet ja oppimis- ja kehitystarpeet. Oppimisen ja koulunkäynnin tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Tuen tasot ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Opetusta ja tukea suunniteltaessa on otettava huomioon, että tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan, vähäisestä vahvempaan tai yhden tukimuodon tarpeesta useamman tukimuodon tarpeeseen.

Tuen oikea-aikaisuus sekä oikea taso ja muoto ovat ratkaisevia oppimisen ja kehityksen turvaamiseksi. Oppilaan saaman tuen tulee olla joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Tukimuotoja käytetään sekä yksittäin että yhdessä toisiaan täydentävinä. Eri-tyistä huomiota tulee kiinnittää oppimisen esteiden tunnistamiseen ja oppimisvaikeuksien varhaiseen havaitsemiseen. On tärkeää havaita sekä oppilaaseen että kouluun ja toimintaympäristöön liittyvät tekijät. Eri-tyistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että tuki jatkuu lapsen siirtyessä päivähoitosta esiopetukseen, esiopetuksesta perusopetukseen ja perusopetuksesta toiselle asteelle tai perusopetuksen koulusta toiseen.

Tukiopetus:

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta.

Osa-aikainen erityisopetus:

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen ohessa.

Tuen tasot:

1. Yleinen tuki

Oppilaalle annettava yleinen tuki voi olla esimerkiksi opetuksen tai oppimateriaalin eriyttämistä, tukiopetusta, samanaikaisopetusta tai erityisopettajan konsultointia.

2. Tehostettu tuki

Kun yleinen tuki ei riitä ja nousee huoli oppimisesta tai muusta tuen tarpeesta, esiopettaja / luokanopettaja/- valvoja tekee kartoituksen oppilaan kokonaistilanteesta ja tiedottaa tästä huoltajalle.

Tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti yhteistyössä oppilashuollon ammattihenkilöiden kanssa. ([30.12.2013/1288](#))

Oppilaalle järjestettävä tuki kirjataan oppimissuunnitelmaan. Tehostettu tuki järjestetään laadultaan ja määrältään oppilaan kehitystason ja yksilöllisten tarpeiden edellyttämällä tavalla. Pedagogisessa arviossa todettu tuen tarve kootaan oppimissuunnitelmaksi, joka päivitetään vähintään kerran vuodessa.

Tehostettu tuki voi olla opetuksen tai oppimateriaalin eriyttämistä, tukiopetusta, samanaikaisopetusta ja säännöllistä pienryhmäopetusta tai erityisopettajan antamaa opetusta. Tunneilla voi olla apuna koulunkäynninohjaaja.

3. Erityinen tuki

Kun tehostettu tuki ei riitä, esiopettaja / luokanopettaja / luokanvalvoja kartoittaa oppilaan kokonaistilanteen. Kartoituksen perusteella kootaan pedagoginen selvitys. Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa siten kuin hallintolain (434/2003) 34 §:ssä säädetään sekä hankittava oppilaan opetuksesta vastaavilta selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä ja moniammatillisena oppilashuollon yhteistyönä tehty selvitys oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanteesta sekä tehtävä näiden perusteella arvio erityisen tuen tarpeesta (pedagoginen selvitys). Pedagogista selvitystä on tarvittaessa täydennettävä psykologisella tai lääketieteellisellä asiantuntijalausunnolla tai vastaavalla sosiaalisella selvityksellä.

Erityisen tuen päätös voidaan tehdä ennen esi- tai perusopetuksen alkamista taikka esi- tai perusopetuksen aikana ilman sitä edeltävää pedagogista selvitystä ja oppimisen tehostetun tuen antamista, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että oppilaan opetusta ei vamma, sairauden, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Erityisen tuen antamiseksi opetuksen järjestäjän tulee tehdä kirjallinen päätös, jota tarkistetaan ainakin toisen (2) vuosiluokan jälkeen sekä ennen seitsemännelle (7) vuosiluokalle siirtymistä. Erityisen tuen hallinnollisen päätöksen tekee sivistysjohtaja.

Oppilaalle tehdään henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) yhteistyössä oppilaan ja huoltajan tai tarvittaessa oppilaan muun laillisen edustajan kanssa. Suunnitelma päivitetään vähintään kerran vuodessa. Erityinen tuki voi olla opetuksen tai oppimateriaalin eriyttämistä, oppiaineen yksilöllistämistä, tukiopetusta, samanaikaisopetusta, säännöllistä pienryhmäopetusta tai erityisopettajan antamaa opetusta. Erityinen tuki voidaan järjestää myös luokkamutoisena erityisopetuksena. Tunneilla voi olla apuna koulunkäynninohjaaja.

Järjestyssäännöt

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 4 momentissa tarkoitetuissa järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa koulu yhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.

Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetus suunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan. (PoL 29§)

Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Perusopetuslain mukaan oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä myönnetty vapautusta. (POL 26§) Poissaoloja ennaltaehkäistään luomalla oppilaille turvallinen ja viihtyisä koulu ympäristö. Huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa koululle oppilaan poissaolosta Wilman poissaolo ilmoituksella tai suoraan luokanopettajalle / -valvojalle mahdollisimman pian ensimmäisen poissaolopäivän aamuna. Opetusryhmästä vastuussa oleva luokanopettaja tai luokanvalvoja seuraa säännöllisesti oppilaiden poissaoloja. Luokanopettaja/-valvoja hyväksyy 1-5 päivän poissaolot. Jos oppilas on poissa koulusta pidempään kuin kolme koulupäivää muun kuin sairauden vuoksi, vanhempien tulee pyytää siihen lupa rehtorilta. Lupahakemukseen on erillinen lomake Wilmassa. Luvattomiin ja huolta herättäviin poissaoloihin puututaan heti ja ryhdytään tehokkaisiin toimenpiteisiin.

Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

Koulussa ja koulumatkalla oppilaalle sattuneen koulutapaturman hoito on oppilaalle maksuton. (Perusopetuslaki 34 §). Koulumatkalla tarkoitetaan koulun ja kodin välistä, lyhintä jalankulkukelpoista reittiä. Heinäveden kunta on vakuuttanut esi-, perusopetuksen ja lukion opiskelijat lakisääteisellä tapaturmavakuutuksella. Vakuutus on voimassa koulussa, koulumatkoilla sekä otettaessa osaa koulun työsuunnitelman mukaiseen toimintaan esim. leirikoulu ja retket. Kunnan vakuutusyhtiönä toimii If Vakuutusyhtiö.

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Kouluterveydenhuollolla on kouluissa merkittävä osuus päihteettömyyden edistämässä ja seurannassa. Opiskelijat täyttävät nuorten päihdemittarin 8. peruskoulussa liittyen laajaan terveystarkastukseen ja lukion 1 luokalla.

Koulun tekemät päihteiden käyttöön liittyvät säännöt tuovat turvallisuutta ja antavat aikuisille yhteiset toimintaohjeet. Säännöt myös lisäävät oppilaiden tasa-arvoista kohtelua. Päihteiden käytön ehkäisyyn liittyvä opetus on osa laajempaa terveys-, tapa- ja laillisuuskasvatusta ja koulun kokonaistoimintaa. Koulussa tulee olla selkeät päihteisiin liittyvät säännöt, päihteettömyyttä tukeva ilmapiiri ja päihteisiin liittyvää opetusta. Oppilaat ja heidän vanhempansa tulisi ottaa mukaan suunnittelemaan päihteettömyyden edistämistä.

Kunnassa kokoontuu päihdetyöryhmä.

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. (POL 29 § 2 mom.)

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29§:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. (POL 36 d § 1, katso myös 2 – 4 mom.)

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29§:n 2 momentissa tarkoitettujen kiellettyjen esineiden tai aineiden haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineiden tai aineiden hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole. (POL 36 e § 1, katso myös 2 – 5 mom.)

Edellä 36 d ja 36 e§:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.

Edellä 29§:n 2 momentissa tarkoitetut kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. (POL 36 g § 2, katso myös 1, 3 – 4 mom.)

Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Koulukuljetusten järjestämisen ja turvallisuuden osalta on laadittu erillinen Keski-Savon koulukuljetusopas (Siv.ltk 21.11.2013 § 87) Koulu / yksikkö järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan kuljetusten odotusaikana.

Oppilashuollon järjestäminen

1) Oppilashuollon ohjausryhmä

- koulutuksen järjestäjäkohtaisen oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen oppilashuollon ohjausryhmä.
- ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen
- ohjausryhmää johtaa sivistysjohtaja ja siihen kuuluu jäseniä perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta sekä sosiaali- ja terveystoimesta.
- se laatii yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa **kunnan oppilashuoltosuunnitelman**

2) Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä

- vastaa yhteisöllisen oppilashuollon toiminnan suunnittelusta, toteuttamisesta, arvioinnista ja kehittämisestä
- koulukohtaista oppilashuoltoryhmää johtaa rehtori, varhaiskasvatuksen alaisen esiopetuksen osalta varhaiskasvatusjohtaja
- ydinryhmään kuuluu opettajaedustajan lisäksi oppilashuoltohenkilöstöä, erityisopetuksen edustaja ja oppilaanohjauksen edustaja
- ryhmään kutsutaan tarvittaessa muita koulun henkilöstön edustajia ja lasten ja nuorten hyvinvointia edistäviä viranomaisia ja toimijoita
- yhteistyökumppaneita ovat mm. vapaa-aikaohjaaja, koulupoliisi, seurakunnan edustajat
- oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen tulee ottaa huomioon kaikessa yhteisöllisen oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä.
- nivelvaiheiden yhteistyössä rehtori kutsuu lukukausittain alakoulussa esiopetuksen edustajat sekä yläkoulussa alakoulujen edustajat koolle. Käsiteltäviä asioita ovat esi- ja alkuopetuksen sekä ala- ja yläkoulun välisen yhteistyön rakenteiden ja toimintatapojen suunnittelu ja toteuttaminen
- ryhmä käyttää laajoista terveystarkastuksista tehtyä yhteenvetoa arvioitaessa luokka- ja kouluyhteisön tilaa ja mahdollisten lisätoimenpiteiden tarvetta. Yhteenveto ei saa sisältää nimiä.
- suunnittelee miten oppilaiden ja yhteisön hyvinvointiin liittyvien kyselyiden tuloksia käsitellään koulussa.
- vanhempien kasvatustyön tukeminen sekä kodin ja koulun yhteistyön vahvistaminen kuuluvat yhteisölliseen oppilashuoltotoimintaan.

a) Varhaiskasvatuksen alaisen esiopetuksen yksikkökohtainen oppilashuoltoryhmä: varhaiskasvatusjohtaja, erityislastentarhanopettaja, terveydenhoitaja ja tarvittaessa sosiaalityöntekijä ja muut lasten kanssa työskentelevät tahot

b) Alakoulujen koulukohtainen oppilashuoltoryhmä: rehtori, erityisopettaja, luokanopettaja, kouluterveydenhoitaja ja tarvittaessa sosiaalityöntekijä sekä muut lasten kanssa työskentelevät tahot.

c) Yläkoulun koulukohtainen oppilashuoltoryhmä: rehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja. Tarvittaessa sosiaalityöntekijä, luokanvalvojat, aineenopettajat, lääkäri sekä muut nuorten kanssa työskentelevät tahot.

3) Yksittäisen oppilaan asioiden käsittely

- ryhmään voi kuulua terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, lääkäri, oppilaanohjaaja, luokanohjaaja/opettaja, erityisopettaja tai muu siinä tilanteessa keskeinen opettaja.
- ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan / opiskelijan tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella.
- se henkilö, jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu, kutsuu ryhmän kokoon, toimii puheenjohtajana ja hankkii oppilaan ja/tai huoltajan suostumuksen/kirjallisen luvan.
- ryhmän puheenjohtaja vastaa, että asian käsittely kirjataan oppilaan yksilölliseen oppilashuoltokertomukseen ja että se säilytetään lain vaatimalla tavalla oppilashuoltorekisterissä.

Oppilashuoltokertomus

Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Oppilashuoltorekisteri

Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan oppilashuoltorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

(4) Tehostetun- ja erityisen tuen ryhmä

Tehostetun ja erityisen tuen ryhmä ei ole oppilashuoltoryhmä.

Tehostetun ja erityisen tuen aikana yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä tekee tiivistä yhteistyötä oppilaan, huoltajien ja oppilaan hyvinvoinnista huolehtivien yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyö edellyttää aina oppilaan ja/tai huoltajan kirjallista suostumusta. Oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus luovuttaa ilman suostumusta opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja opettajille ja rehtorille. (POL 40§, LL 32§)

a) Varhaiskasvatuksen alaisen esiopetuksen tehostetun ja erityisen tuen ryhmä:
varhaiskasvatusjohtaja, erityislastentarhanopettaja, terveydenhoitaja, tarvittaessa sosiaalityöntekijä ja muut lasten kanssa työskentelevät tahot

b) Alakoulujen erityisen ja tehostetun tuen ryhmä:
rehtori, erityisopettaja, luokanopettaja, kouluterveydenhoitaja, tarvittaessa sosiaalityöntekijä ja muut lasten kanssa työskentelevät tahot.

c) Yläkoulun erityisen ja tehostetun tuen ryhmä:
rehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja, tarvittaessa sosiaalityöntekijä, luokanvalvojat, aineenopettajat, lääkäri sekä muut nuorten kanssa työskentelevät tahot

Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa

- laaja terveystarkastus tehdään 1., 5. ja 8.luokalla. Tarkastuksen tekevät terveydenhoitaja ja koululääkäri ja siihen kutsutaan oppilaan lisäksi myös hänen huoltajansa.
- huoltajan kirjallisella suostumuksella laajaan terveystarkastukseen sisällytetään opettajan arvio oppilaan selviämisestä ja hyvinvoinnista koulussa. Arviossa ovat terveyden- ja sairaanhoidon tai tuen tarpeen arvioimiseksi sekä niiden järjestämiseksi ja toteuttamiseksi tarpeelliset tiedot. Terveystarkastuksen jälkeen opettaja saa tarvittaessa huoltajan tai oppilaan suostumuksella palautteen terveystarkastuksessa esiin nousseista asioista.
- laajoista terveystarkastuksista tehtyä yhteenvetoa käytetään arvioitaessa luokka- ja kouluyhteisön tilaa ja mahdollisten lisätoimenpiteiden tarvetta. Yhteenveto ei saa sisältää henkilötietoja.

Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa

- Oppilaan tarvitseman lääkityksen sekä hoidon tukeminen koulussa sovitaan monialaisesti ja tapauskohtaisesti yhdessä huoltajien, oppilaan, kouluterveydenhuollon, koulun henkilöstön ja hoitavan tahon kanssa suullisesti ja kirjallisesti.
- Kouluterveydenhuollolla on kokonaisvastuu oppilaan terveydenhuollosta, jolloin kouluterveydenhuollon tulee olla aina tietoinen oppilaan yhteyksistä erikoissairaanhoidon, saamastaan hoidosta sekä tehdyistä tutkimuksista.

Yhteistyö sairaalaopetuksen yhteydessä

- Sairaalan sijaintikunta on velvollinen järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomiioon ottaen on mahdollista. Hoidosta vastaavan sairaalan sijaintikunta on velvollinen järjestämään myös muulle erikoissairaanhoidossa olevalle oppivelvolliselle oppilaalle opetusta ja tukea siinä määrin kuin se hänen terveytensä, pedagogiset erityistarpeensa ja erikoissairaanhoidon hoidolliset ja kuntoutukselliset toimenpiteet huomioon ottaen on perusteltua, jos opetuksen järjestäminen muutoin ei ole tämän tai muun lain mukaisista tukitoimista huolimatta oppilaan edun mukaista.
- Sairaalaopettajat tekevät yhteistyötä oppilaan kotikoulun kanssa. Oppilaan tullessa tutkimuksiin tai hoitoon osastolle neuvotellaan kotikoulun opettajien kanssa kouluun liittyvistä kysymyksistä. Sairaalaopetuksessa olon aikana tehdään kotikoulun kanssa tiivistä yhteistyötä opetussuunnitelman ja arvioinnin osalta. Oppilaan palautuessa kotikouluunsa sairaalaopettaja käy koululla tukemassa oppilaan koulunaloitusta palautuspalaverissa, johon osallistuvat oppilas, huoltaja, kotikoulun henkilöstöä sekä sairaalaopettaja.
- Sairaalaopetuksessa olevat oppilaat noudattavat kotikoulunsa opetussuunnitelmaa tai HOJKSaa. Tueksi laaditaan oppimissuunnitelma.
- Tutkimus- ja hoitajakson aikana tehdään tiivistä yhteistyötä myös huoltajien ja hoitohenkilökunnan kanssa sekä koulu- että hoitoneuvotteluissa.

Oppilashuollon tuki kurinpitörangaistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

- Oppilaalle, joka on erotettu määräajaksi tai jolta on evätty opetus jäljellä olevan oppitunnin tai työpäivä ajaksi, tulee opetuksen järjestäjän järjestää tarvittava oppilashuolto. (POL 36 §)

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Koulun ongelmatilanteita tulisi pyrkiä mahdollisimman pitkälle ennakoimaan ja sitä kautta ehkäisemään. Ongelmatilanteita kuitenkin syntyy joskus ja silloin on oleellista välitön puuttuminen, parannusehdotukset sekä kontrollointi ja seuranta. Tavoitteena on yksilön tukeminen ja yhteisön toimintakyvyn säilyttäminen fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa.

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille koulu yhteisössä työskenteleville. Väkivalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, joka loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta. Tekijänä voi olla opiskelija, oppilas, koulussa työskentelevä aikuinen tai koulu yhteisön ulkopuolinen henkilö.

Heinävedellä kaikki alueen koulut ovat mukana KiVa koulu ohjelmassa. Koulun turvallisuuskansiota löytyvät koulun järjestyssäännöt, kriisisuunnitelma, suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi häirinnältä, väkivallalta ja kiusaamiselta, erilaiset huolen puheeksiottolomakkeet, ensiapusuunnitelma ja toimintamalli diabetesta sairastavan lapsen koulupäivän aikaisesta hoidosta sekä eri oppiaineisiin liittyvät turvallisuussuunnitelmat.

Kiusaamisen käsittely:

Tavallisin oppilaissa turvattomuutta aiheuttava asia on koulukiusaaminen. Kiusaamiseen on suhtauduttava erittäin vakavasti, koska ongelma voi olla yksilön kannalta erittäin vaikea ja sillä voi ääritapauksessa olla kielteisiä vaikutuksia pitkälle aikuisikään.

Kiusaaminen voi olla:

- sanallista kiusantekoa, uhkaamista, pilkkaamista ja nimittelemistä
- fyysistä loukkaamista, potkimista ja lyömistä
- välinpitämättömyyttä ja toveripiiristä eristämistä
- pakottamista tai painostamista, joskus myös kiristämistä
- vahingontekoa

Suunnitelma kiusaamisen estämiseksi; yhteiset tavoitteet ja toimintaohjeet

- kiusaamistilanteisiin puututaan välittömästi
- koulun sääntöjen noudattaminen ja noudattamisen valvonta
- kyselylomakekartoitus kiusaamisesta vuosittain
- viesti kiusaamistilanteesta luokanopettajalle/luokanvalvojalle
- kodin ja koulun välinen tiivis yhteistyö
- riittävä välituntivalvonta
- entistä viihtyisämpi koulun piha, jossa tekemistä eri-ikäisille
- koulun sosiaalisen ympäristön kehittäminen (esim. tukioppilas- ja oppilaskuntatoiminta)
- kiusaamisesta kertovaa opiskelijaa / oppilasta / lasta ei jätetä yksin asiansa kanssa
- myös kiusaaja tarvitsee apua eikä häntä saa hylätä

Vakava väkivalta, tekijänä aikuinen

- ilmoitus rehtorille, joka soittaa tarvittaessa poliisin ja ambulanssin paikalle
- ilmoitus vanhemmille
- rikosilmoitus poliisille tai lastensuojeluilmoitus sosiaalitoimistoon
- mikäli väkivallan tekijä on koulun työntekijä, rehtorin on puututtava asiaan heti
- jos väkivallan kohteena on alle 15-vuotias, on lieväkin pahoinpitely virallisen syytteen alainen rikos
- tapahtumien kulku selvitetään haastattelemalla sekä opiskelija / oppilas että työntekijä, ja se kirjataan
- myös oppilaan vanhempien näkemys on kuultava
- työntekijän mahdollisuudet jatkaa koulussa selvitetään

Nettikiusaaminen

Internet on antanut uusia keinoja ja muotoja kiusaamiselle. Netin kautta kiusaaja tavoittaa kiusatun periaatteessa milloin vain ja voi saada kiusaamiselleen laajemman yleisön. Nimettömyys ja kiinnijäämisen pieni riski houkuttelevat kokeilemaan sellaista, mitä ei muussa elämässä tekisi. Vaikka useimmat lait on kirjoitettu ennen tietoverkkojen yleistymistä, ne koskevat myös internetiä ja sen palveluita. Kaikki sellainen, mikä olisi laitonta muutoinkin, on laitonta myös netissä. Esim. www-sivun tekijä on aina itse vastuussa sivujensa sisällöstä ja lainmukaisuudesta.

Omia yhteystietoja, henkilökohtaisia asioita ja valokuvia kannattaa jakaa netissä hyvin harkitusti. Kun valokuvan julkaisee avoimessa internetissä, sitä on myöhemmin vaikea kokonaan poistaa ja sen levitystä, muokkausta ja käyttöä eri yhteyksissä on käytännössä mahdotonta estää. Muita henkilöitä koskevia tietoja tai kuvia ei saa levittää ilman heidän lupaansa tai ilman muuta laillista perustetta. Netissä ei saa esittää toisesta tai toisen yksityiselämästä sellaista valheellista tietoa tai vihausta, joka voi aiheuttaa vahinkoa, kärsimystä tai halveksuntaa loukatulle.

Perheessä tapahtuva väkivalta

Perheväkivallalla tarkoitetaan kotona tai lähisuhteissa tapahtuvaa ruumiillista, henkistä ja seksuaalista väkivaltaa. Väkivallan tekijä voi olla kuka perheenjäsen tahansa. Perheväkivaltatilanteet voivat aiheuttaa ahdistusta, turvattomuuden tunnetta ja pelkoa hylätyksi tulemisesta. Väkivaltaisesta kotitilanteesta lapsen tulisi kertoa läheisille aikuisille tai koulussa opettajalle, koulukuraattorille, koulupsykologille tai koulun terveydenhoitajalle.

Jos koulun aikuisella on epäilyä siitä, että nuori on perheessään väkivallan kohteena tai todistajana, nuorelta voi kysyä asiaa suoraan.

Suomen lain mukaan lapseen ja nuoreen kohdistuva fyysinen väkivalta tai seksuaalinen hyväksikäyttö on aina yleisen syytteen alainen rikos. Mm. opetustoimen palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle henkilölle, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon tai huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä (Lastensuojelulaki 25§ 1 mom.).

Koulun ehkäisevän päihdetyön toimintamalli

Terveen ja vahvan itsetunnon ja itsenäisyyden kehittymisen tukeminen ja tiivis yhteistyö kotien kanssa luovat hyvän pohjan myös päihteiden käytön ehkäisylle. Koulun opetus- ja kasvatustyön

tavoitteena on yleensä elämisentaidon tukeminen ja tähän liittyen oppilaiden terveen ja turvallisen kasvun ja kehityksen edistäminen. Kouluyhteisön toiminnassa korostetaan koko henkilöstön yhteisvastuuta oppilaista ja merkitystä toimia oppilaiden myönteisenä aikuisuuden esikuvavana ja ohjaajana. Yksi osa koulun toimintaa on myös vanhemmuuden tukeminen ja vahvistaminen.

Häirinnän käsittely:

Mielenterveyskysymykset ja väkivaltaisuus

Jos oppilaalla epäillään olevan mielenterveydellisiä tai väkivaltaongelmia, opettaja voi pyytää tilanteeseen apua kouluterveydenhoitajalta ja/tai kutsua koolle **3) Yksittäisen oppilaan asioiden käsittelyä varten nimetyn ryhmän**. Tilannetta ei saa jättää pitkittymään. Oppilaan mielenterveyskysymyksissä korostuu kodin ja koulun välinen yhteistyö (esim. terapiakäynneistä ja lääkityksestä tiedottaminen kouluun). Ensiarvoisen tärkeää on molemminpuolinen luottamus ja vaitiolovelvollisuuden kunnioittaminen. Kaikki lasta lähellä olevat aikuiset ovat velvollisia ottamaan yhteyttä lastensuojeluviranomaisiin, kun on aihetta epäillä lapsen kohdistuvaa väkivaltaa tai heitteillejättöä.

Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja koulun henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Oppimisympäristön turvallisuuden edistäminen on osa kouluyhteisön toimintakulttuuria. Se tulee ottaa huomioon koulun kaikessa toiminnassa.

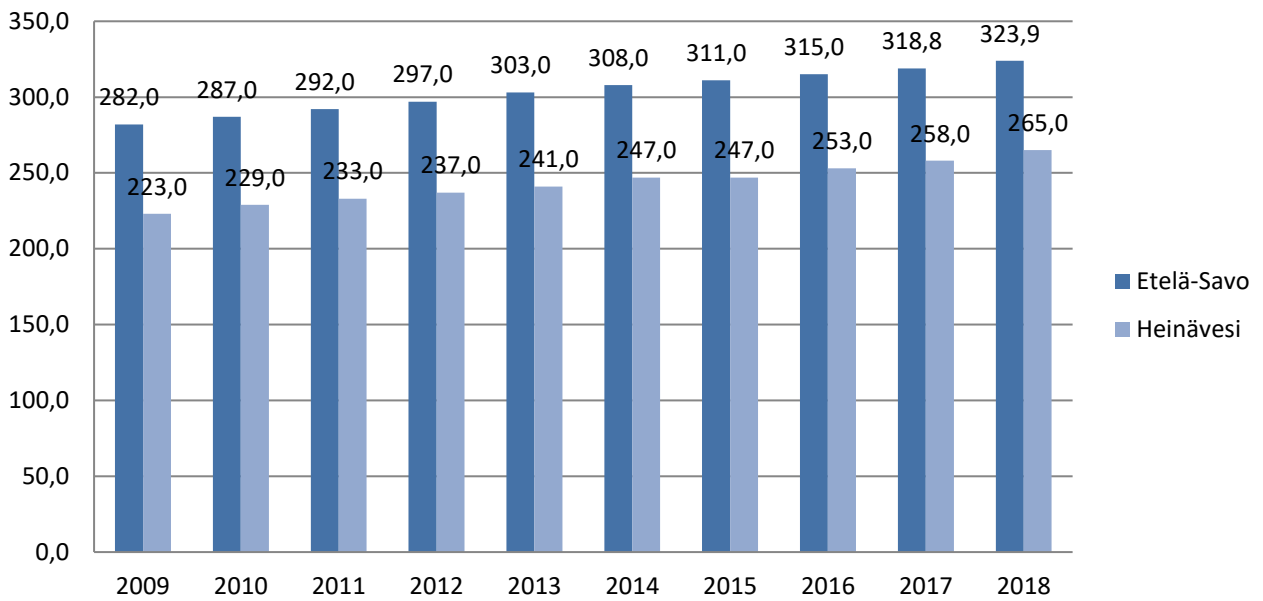
Oppilashuollon tavoitteena on tukea toimintakyvyn säilymistä myös fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa sekä niiden edellyttämässä jälkihoidossa huolehditaan oppilaan ja koko yhteisön tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta.

Opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä varten koulussa tulee olla järjestyssäännöt tai koulussa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä.

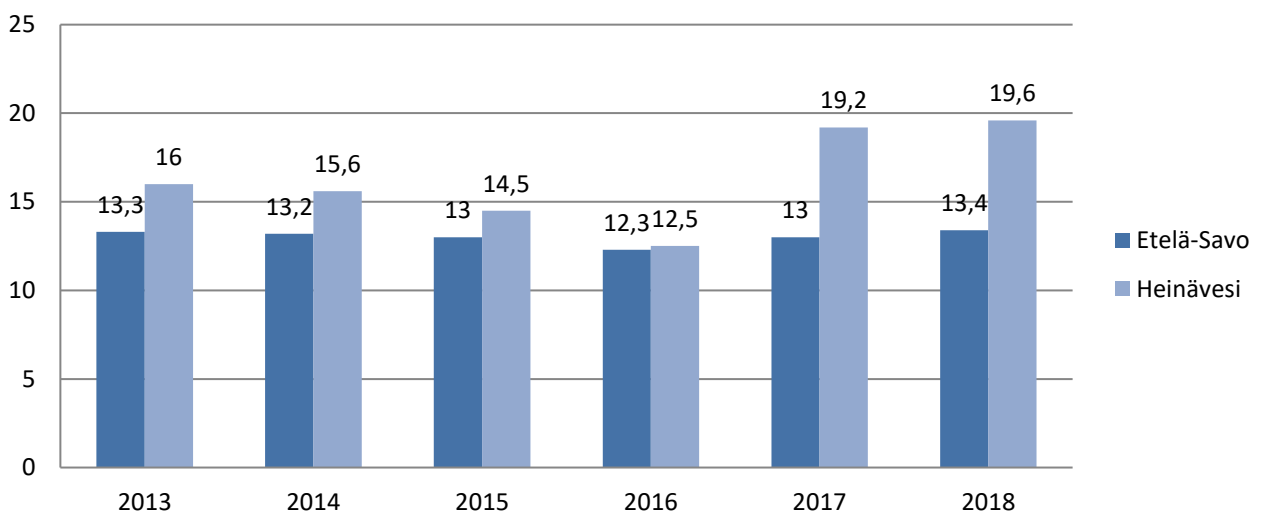
Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että kaikilla kouluilla on lainsäädännön mukaiset päivitettyt turvallisuuteen liittyvät asiakirjat käytössään ja että koko henkilöstö on tietoinen suunnitelmien edellyttämistä toimintatavoista.

Sivistystoimen kriisisuunnitelma liitteenä

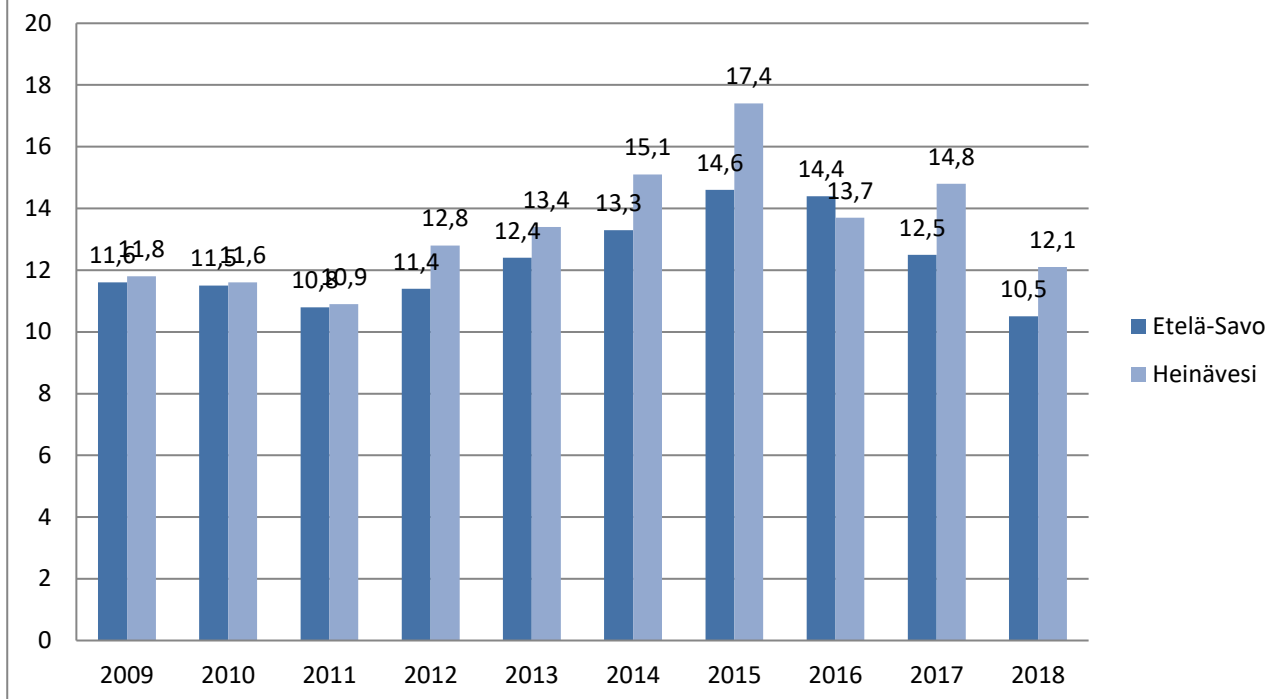
Koulutustasomittain

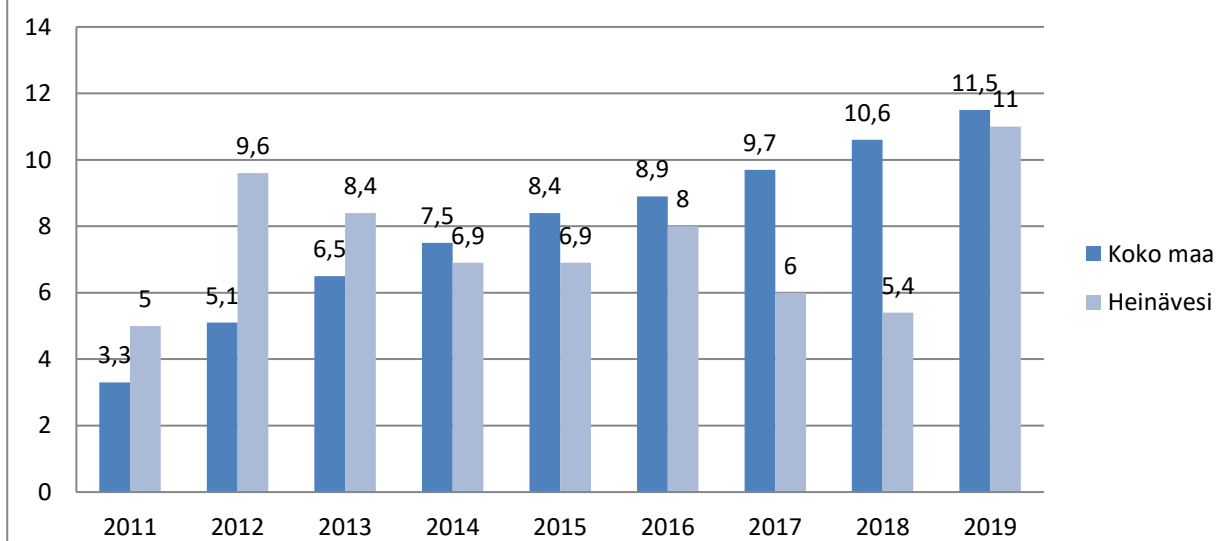
Lasten pientuloisuusaste

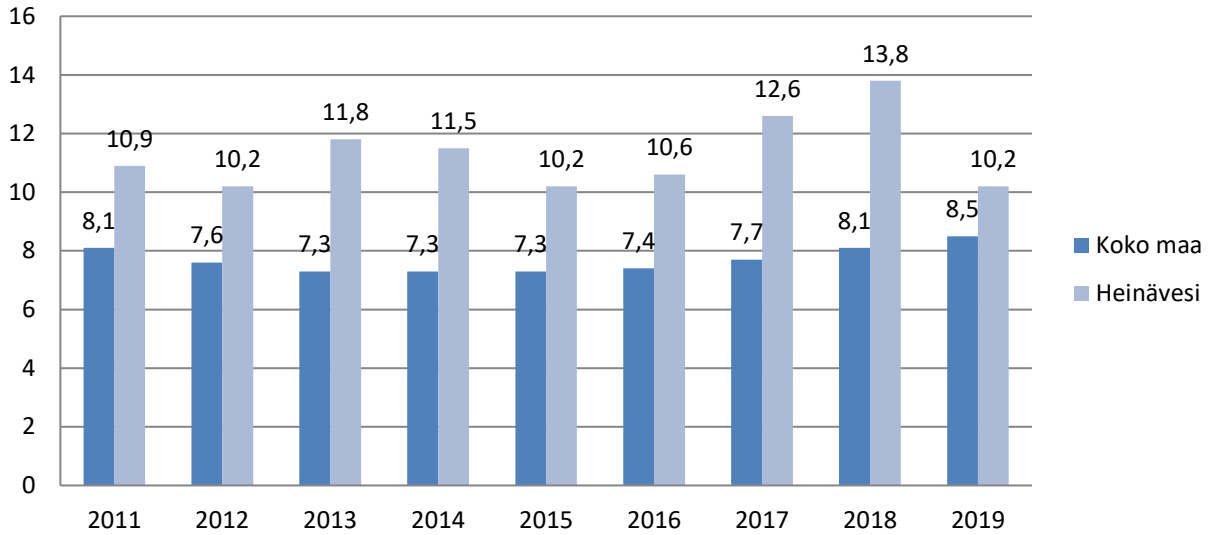
Työttömät, % työvoimasta

Tehostettu tuki

Erityinen tuki

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (id:3219)

